

adw. dr Marcin Kostwiński

Uzupełnienie braku formalnego pisma procesowego wniesionego przez profesjonalnego pełnomocnika na podstawie art. 130^{1a} § 3 k.p.c.

- I. **Sprecyzowanie problemu procesowego.** Zgodnie z art. 130^{1a} § 1 k.p.c. pismo procesowe wniesione przez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej) dotknięte brakiem formalnym, który uniemożliwia mu nadanie dalszego biegu, podlega zwrotowi *a limine*. W myśl art. 130^{1a} § 3 k.p.c. w terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma strona może je wnieść ponownie w celu zachowania skutków pierwotnego wniesienia pisma. W praktyce powstaje problem, czy w sytuacji, gdy strona otrzymuje samo zarządzenie o zwrocie pisma (bez fizycznego zwrotu pisma), ponowne wniesienie pisma na podstawie art. 130^{1a} § 3 k.p.c. powinno polegać na:
- 1) powtórnym złożeniu pisma bez braków formalnych,
czy
 - 2) może ograniczać się do złożenia pisma usuwającego braki.
- II. **Poglądy doktryny i orzecznictwa.** Na gruncie art. 130^{1a} § 3 k.p.c. brakuje jednolitej linii orzeczniczej dotyczącej opisanego powyżej problemu. Podobnie w piśmiennictwie trudno dopatrzeć się wyraźnych wypowiedzi wyjaśniających powyższą kwestię. Nie można jednak pominąć, że art. 130^{1a} k.p.c. jest w istotnej części wzorowany na obowiązującym do 1.7.2009 r. art. 479^{8a} k.p.c. (zob. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, VIII kadencja, druk sejm. nr 3137, s. 95). Przepis ten w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych przewidywał również konieczność zwrotu *a limine* pisma dotkniętego brakami formalnymi, z możliwością ponownego wniesienia pisma w okresie tygodniowym (która jednak nie dotyczyła profesjonalnych pełnomocników). Na gruncie dawnego art. 479^{8a} k.p.c. dopuszczano kierunek wykładni, zgodnie z którym w następstwie wydania zarządzenia o zwrocie pisma możliwe było wniesienie jedynie pisma uzupełniającego braki zamiast ponownego wnoszenia całego pisma pierwotnie

złożonego w sprawie (zob. B. Draniewicz, Ł. Piebiak, Postępowania odrębne. Komentarz, Warszawa 2007, komentarz do art. 479^{8a}, nb 3).

- III. **Wyniki wykładni literalnej i systemowej.** Literalna wykładnia art. 130^{1a} § 3 k.p.c. skłania do wniosku, że w ramach uzupełnienia braków formalnych pisma wniesionego przez profesjonalnego pełnomocnika powinno dojść do ponownego złożenia pisma bez braków formalnych. W przepisie jest bowiem wyraźnie mowa, że pismo, które było dotknięte brakami, może być wniesione ponownie, przez co należy rozumieć całe pierwotnie wnoszone pismo. Co więcej, do wniosku takiego prowadzi zestawienie art. 130^{1a} § 3 k.p.c. z art. 130 § 1 k.p.c. dotyczącym sanowania braków pisma wnoszonego przez stronę działającą bez profesjonalnego pełnomocnika. Na gruncie art. 130 § 1 k.p.c. strona jest wzywana do poprawienia lub uzupełnienia pisma, a nie do ponownego jego złożenia. Skoro zatem ustawodawca różnicuje obie sytuacje, to uzasadnione wydaje się interpretowanie art. 130^{1a} § 3 k.p.c. w kierunku przyjęcia rozwiązania określonego w pkt I ppkt 1) powyżej.
- IV. **Wyniki wykładni celowościowej i funkcjonalnej.** Z drugiej strony przyjęcie restryktywnej wykładni art. 130^{1a} § 3 k.p.c. może prowadzić do nadmiernego i nieracjonalnego stopnia sformalizowania czynności procesowych, sprzecznego z zasadami ekonomii procesowej. Po pierwsze, regulację art. 130^{1a} § 1 i 3 k.p.c. można odczytywać jako jedynie skorelowanie rygoru stosowanego w wypadku braku formalnego pisma procesowego z rygorem stosowanym w wypadku braku fiskalnego pisma procesowego wnoszonego przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 130² 1 i 2 k.p.c.). Chodzi zatem wyłącznie o przesunięcie momentu dokonania zwrotu pisma procesowego na najwcześniejszy etap kontroli formalnej. Po drugie, trzymanie się literalnej i systemowej wykładni art. 130^{1a} § 3 k.p.c. mogłoby być w licznych przypadkach dysfunkcyjne oraz prowadzić do zbędnego przeciążania materiału procesowego i nieuzasadnionego generowania kosztów. Jeżeli np. w wielostronicowym pozwie brakuje jedynie podania nr PESEL powoda (art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c.), to rozsądne zdaje się oczekiwanie, że powód złoży krótkie pismo uzupełniające ww. brak zamiast wnoszenia ponownie całego pozwu. Podobnie jeśli strona złoży pismo bez załącznika dla strony przeciwnej, to racjonalne jest by złożyła w sądzie wyłącznie pismo przewodnie z brakującym

dokumentem, bez konieczności wnoszenia ponownie pierwotnego pisma wraz z odpisem dla przeciwnika procesowego. Zdarzyć się jednak może sytuacja, w której ze względu na charakter braku formalnego nie jest dopuszczalne jego usunięcie w dodatkowym piśmie procesowym, np. gdy strona złoży pismo bez podpisu, a wraz z zarządzeniem o jego zwrocie stronie nie zostanie zwrócony oryginał pisma, który można by podpisać.

- V. **Wnioski.** Wyniki wykładni celowościowej i funkcjonalnej zestawione z wynikami wykładni literalnej i systemowej prowadzą do następujących wniosków:
- 1) każdorazowo powtórne wniesienie pisma bez braków formalnych jest działaniem poprawnym na gruncie art. 130^{1a} § 3 k.p.c.;
 - 2) nie jest wykluczona możliwość złożenia w trybie art. 130^{1a} § 3 k.p.c. pisma jedynie uzupełniającego wcześniejsze braki formalne, chyba że charakter braków wyłącza taką możliwość.